

Zielona Góra, 11 września 2017 r.

Informacja prasowa

Profesor Aleksander Wolszczan laureatem Medalu Bohdana Paczyńskiego

Profesor Aleksander Wolszczan, odkrywca pierwszego pozasłonecznego układu planetarnego, został laureatem Medalu Bohdana Paczyńskiego, czyli najwyższego odznaczenia przyznawanego przez Polskie Towarzystwo Astronomiczne, organizację zrzeszającą zawodowych astronomów.

Obecnie astronomowie znają już kilka tysięcy planet pozasłonecznych i są coraz bardziej przekonani o ich powszechności w kosmosie. Aż trudno uwierzyć, że niecałe 30 lat temu istnienie planet wokół innych gwiazd było tylko niepotwierdzoną hipotezą. Dopiero w 1991 roku, dzięki odkryciu Aleksandra Wolszczana (publikacja wyników nastąpiła w 1992 r.), znaleziono pierwszy pozasłoneczny układ planetarny.

Aleksander Wolszczan urodził się 29 kwietnia 1946 roku w Szczecinku. Astronomią interesował się od dzieciństwa. Jako uczeń VI liceum Ogólnokształcącego w Szczecinie został zwycięzcą olimpiady astronomicznej. Studia astronomiczne odbył na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Ukończył je w 1969 roku i został zatrudniony na etacie asystenta. W 1974 r. wyjechał na staż do Instytutu Maxa Plancka ds. Radioastronomii w Bonn (Niemcy). W roku 1975 r. uzyskał stopień doktora. Na początku stanu wojennego ponownie wyjechał do Bonn i otrzymał propozycje pracy naukowej w placówkach amerykańskich. Wybrał Cornell University, który dysponował największym radioteleskopem na świecie (o średnicy ponad 300 metrów, w Obserwatorium Arecibo).

W 1992 roku opublikował, wspólnie z Dale A. Frailem, pracę dotyczącą prowadzonych w 1991 roku obserwacji pulsara PSR 1257+12, w której doniósł o odkryciu 3 planet pozasłonecznych. Odkrycie oficjalnie zaprezentował podczas zjazdu Amerykańskiego Towarzystwa Astronomicznego w styczniu 1992 r., a 9 stycznia 1992 r. ukazała się publikacja w „Nature”. Zapoczątkowało to jedną z najbardziej dynamicznie rozwijających się dziedzin współczesnej astronomii – badania planet pozasłonecznych. Do dziś praca ta była cytowana ponad 750 razy w publikacjach naukowych (co jest znakomitym wynikiem) i niezliczoną ilość razy przywoływana w mediach na całym świecie.

W dalszym ciągu kontynuował badania planet pozasłonecznych, szczególnie we współpracy z grupą polskich astronomów prof. Andrzeja Niedzielskiego – badacze prowadzą obserwacje przy pomocy teleskopu Hobby-Eberly (HET) w Teksasie i w ramach tych badań udało im się odkryć już ponad 20 planet pozasłonecznych (pierwszą była HD 117092 b w maju 2007 r.).

Od 1992 roku Aleksander Wolszczan jest zatrudniony jako profesor astronomii i astrofizyki na Uniwersytecie Stanowym w Pensylwanii. W latach od 1994 do 2008 był także wykładowcą Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Warto wspomnieć, iż w 1976 roku Aleksander Wolszczan otrzymał już inne odznaczenie Polskiego Towarzystwa Astronomicznego – Nagrodę Młodych. W 1995 roku został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej. W 1997 roku otrzymał Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski. Otrzymał także w 1992 r. Nagrodę Fundacji na rzecz Nauki Polskiej i w 1993 r. nagrodę Fundacji Alfreda Juszczakowskiego. W 2006 roku został honorowym obywatelem Szczecina. Ma także swoją „katarzynkę” w Piernikowej Alei Gwiazd na Rynku Staromiejskim w Toruniu – jako pierwszy z uhonorowanych w ten sposób.

W 1999 roku został uznany przez „Nature” za autora jednego z 15 najbardziej fundamentalnych odkryć w dziedzinie fizyki. Jest jednym z najbardziej znanych szerokiego gronu społeczeństwa polskich astronomów, często jest wymieniany jako kandydat do Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki.

Medal Bohdana Paczyńskiego wręczono Aleksandrowi Wolszczanowi podczas otwarcia XXXVIII Zjazdu Polskiego Towarzystwa Astronomicznego, który rozpoczął się 11 września 2017 r. w Zielonej Górze. Podczas tej trwającej do 14 września konferencji ponad 170 astronomów z Polski i zagranicy będzie dyskutować o najnowszych zagadnieniach dotyczących astronomii i badań kosmosu oraz udziale naszego kraju w różnych międzynarodowych projektach badawczych. Tematyka zjazdu będzie obejmować m.in. astronomię fal grawitacyjnych, radioastronomię i projekty LOFAR/POLIFAR, egzoplanety i Układ Słoneczny, astrofizykę gwiazdową, kosmologię i skalę Wszechświata, astrofizykę wysokich energii, udział polskich instytucji w projektach instrumentalnych, historię astronomii, a także zagadnienia dotyczące popularyzacji i promocji nauki.

Nagroda została ustanowiona przez Polskie Towarzystwo Astronomiczne w 2011 roku na cześć Bohdana Paczyńskiego, jednego z najwybitniejszych współczesnych astronomów XX wieku. Medal Bohdana Paczyńskiego to najwyższe wyróżnienie przyznawane przez Polskie Towarzystwo Astronomiczne. Jest przyznawany za wybitne osiągnięcia w dziedzinie astronomii i astrofizyki, mogą go otrzymać naukowcy polscy i zagraniczni.

Witryna internetowa konferencji dostępna jest pod adresem <https://www.pta.edu.pl/zjazd38>

Więcej informacji:

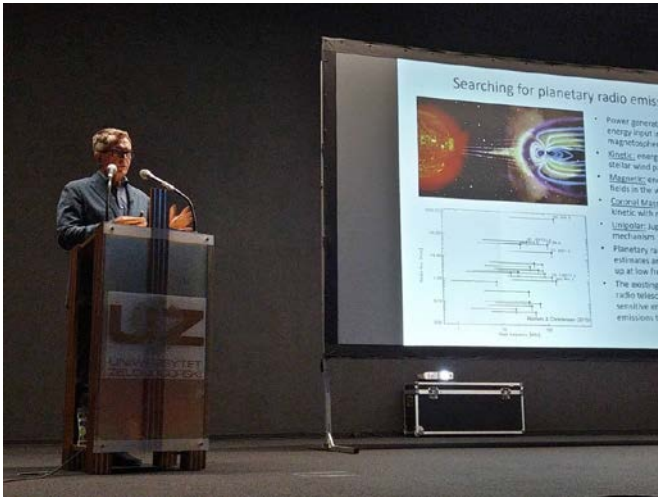
Witryna konferencji: <https://www.pta.edu.pl/zjazd38>

Polskie Towarzystwo Astronomiczne: <http://www.pta.edu.pl>

Odcinek „Astronarium” poświęcony odkryciu planet wokół pulsara i prof. Aleksandrowi Wolszczanowi: <http://www.astronarium.pl/odcinki/?id=21>

Kontakt dla mediów: info@pta.edu.pl

Zdjęcia:

Prof. Aleksander Wolszczan w trakcie wykładu w Zielonej Górze 11.09.2017 r., po otrzymaniu Medalu Bohdana Paczyńskiego – najwyższego wyróżnienia przyznawanego przez Polskie Towarzystwo Astronomiczne (PTA). Fot.: S. Soberski / PTA.

Prof. Aleksander Wolszczan w trakcie wykładu w Zielonej Górze 11.09.2017 r., po otrzymaniu Medalu Bohdana Paczyńskiego – najwyższego wyróżnienia przyznawanego przez Polskie Towarzystwo Astronomiczne (PTA). Fot.: S. Soberski / PTA.

Prof. Aleksander Wolszczan w trakcie wykładu w Zielonej Górze 11.09.2017 r., po otrzymaniu Medalu Bohdana Paczyńskiego – najwyższego wyróżnienia przyznawanego przez Polskie Towarzystwo Astronomiczne (PTA). Fot.: S. Soberski / PTA.

Po lewej: prof. Aleksander Wolszczan – laureat Medalu Bohdana Paczyńskiego. Po prawej dr hab. Agnieszka Kryszczyńska – Prezes Polskiego Towarzystwa Astronomicznego (PTA). Fot.: M. Polńska / PTA.